

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: Bc. Iva Čejková

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Učitelství pro střední školy
BI - NJ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 1.12. 2010

Mgr. Radek Cvach

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: Rozvoj tvořivosti studentů gymnázia v průběhu aktivit během letního tábora

Předkládaná DP se zabývá problematikou rozvoje tvořivosti. Autorka ji zkoumá především z pohledu možností, které rozvoji tvořivosti nabízejí volnočasové aktivity – v tomto případě letní táborová činnost. DP je formálně členěna do dvou dobře vyvážených částí.

Teoretickou část tvoří 2 kapitoly. V té první nás autorka seznamuje s pojmem tvořivost (kreativita). V jednotlivých podkapitolách „tvořivost“ definuje dle různých autorů (1.1) a vysvětluje její význam (1.2). V podkapitole 1.3 stručně naznačuje možnosti diagnostikování tvořivosti u dětí a představuje některé testy, které se užívají. V podkapitole 1.4 se diplomantka zabývá poměrně podrobně vlivem vnitřních a vnějších podmínek (event. složek) při rozvoji tvořivosti a dotýká se i bariér, které tvořivost brzdí. V další podkapitole (1.5) představuje různé formy a stupně tvořivosti. Jako hlavní zdroj zde myslím vhodně používá dělení dle Maňáka (1998) a doplňuje ho i o jiné pohledy. U samotné obhajoby by autorka mohla blíže vysvětlit, jak chápe pojmy „specifická a nespecifická tvořivost“. V podkapitole o rozvoji tvořivosti (1.6) si vhodně všímá významu věkového období žáků, osobnosti vychovatele i vlivu tvořivého klimatu na rozvoj tvořivosti. Velmi podrobně a popisně působí podkapitola 1.7, kde autorka představuje hlavní metody k rozvoji tvořivosti (jak ve škole, tak ve volnočasových aktivitách – dále VČA). Autorka se zde velmi vhodně – i vzhledem ke svému výzkumu – zaměřuje podrobněji na heuristické metody (včetně problémové a projektové). Tato pasáž je velmi zajímavá, snad jen formálně by bylo vhodnější jednotlivé „metody“ postavit jako podkapitolky.

Druhá kapitola DP nás poměrně jasně a stručně seznamuje s problematikou především organizovaných VČA. V podkap. 2.1 autorka asi až velmi stručně nastiňuje historii VČA. Jak výběr hlavních představitelů, tak jednotlivých organizací by asi zasluhoval větší péči. U obhajoby by proto diplomantka mohla toto alespoň verbálně doplnit. Rovněž by tato podkapitola mohla být nějak oddělena od problematiky kurikulárních dokumentů (str. 42, posl. odst). V podkapitole 2.2 nás autorka seznamuje s funkcemi, které VČA plní. Poměrně podrobně, a řekl bych i velmi srozumitelně, se diplomantce podařilo vymezit jednotlivé typy VČA a to i velmi vhodně se zaměřením na táborovou činnost, ve které je později realizován výzkum. Autorka zde velmi dobře vysvětluje význam letní táborové činnosti, význam táborové hry a to vše v souvislosti s problematikou rozvoje tvořivosti. Tato pasáž je, myslím, dosti povedená.

Praktickou část DP tvoří kapitoly 3. – 5. V té třetí nás autorka poměrně jasně seznamuje se svým výzkumem – tedy nastiňuje cíl a výzkumné otázky a úkoly. Rovněž podrobně osvětluje výběr designu (případové studie) a s tím související metody (pozorování, škálování). Nechybí ani podrobný popis výběru a charakteristika zkoumaného souboru a také popis samotné organizace výzkumu.

Těžiště praktické části DP je určitě ve 4. kapitole (Návrh a realizace týdenního programu). V úvodu, této dle mého názoru nosné kapitole, nás diplomantka podrobně

seznamuje s průběhem výzkumu v podmínkách skutečného letního tábora. Představuje vždy cíle, metody, pomůcky a také jak probíhalo pozorování a škálování. Jednotlivé podkapitoly reprezentují jednotlivé části (fáze, etapy) táborové hry, kde jsou užívány vhodné metody pro rozvoj tvořivosti. Samotné aktivity (tedy různé hry) a didaktické metody jsou vybrány vhodně, i když jejich přehlednost je v této části práce diskutabilní. Fáze (den či aktivita) je vždy pečlivě popsána (z hlediska cílů, metod, organizace apod.). Zcela zásadní jsou zde výstupy a výsledky pozorování (i v podobě terénních zápisků). Některé z nich jsou pomocí škál kategorizovány (viz. tabulky a grafy). Závěr tvoří vždy shrnutí, kde se autorka zamýšlí nad tím, zda vybrané metody skutečně přispěly nějakým způsobem k rozvoji některých složek tvořivosti. Samotná kombinace dvou výzkumných metod je hodně zajímavá a přesto, že někdy jsou výsledky prezentovány v dosti diskutabilní formě, považuji tuto část DP za opravdu zdařilou. Především samotné výsledky pozorování i terénní zápisky jsou na této práci velmi cenné. Zde je patrná velká osobní zkušenost autorky práce s organizací volnočasových aktivit a tuto zkušenost velmi dobře přenesla i do realizace výzkumu. Při obhajobě by se autorka mohla zmínit o tom, jak vnímá problematiku soutěžení na táborech, která jde ale proti smyslu problémové a projektové metody, o kterou se autorka v programu hodně opírá. Myslím, že ukázky výpovědí z terénu jasně ukazují na slabiny „neustálého soutěžení“ dětí a jsou dokladem pro větší využívání „spolupracujících“ forem ve výuce i při volném čase.

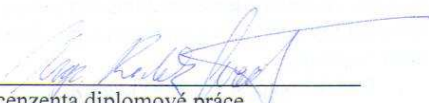
V 5. kapitole autorka diskutuje a tvoří závěry. Porovnává výstupy z obou výzkumných metod a vysvětluje některé odchylky. Hlavně však v této kapitole vyhodnocuje podíl jednotlivých didaktických metod při rozvoji tvořivosti. Toto vše provádí jak v tabulkách, tak popisných zprávách a řekl bych, že docela zajímavou formou. I když jsou samotné závěry v podstatě předloženy k diskusi, jsou zajímavé a z hlediska autorky autentické. Jako příklad by se autorka mohla u obhajoby zamyslet nad tím, proč je pro „posuzovatele (tedy vedoucí)“ tvořivosti tak podstatný nějaký hmotný artefakt jako výsledek tvořivé činnosti. A tedy, jak lépe hodnotit ty tvořivé aktivity, jejichž výsledkem není „hmatatelný“ produkt (ale třeba jen myšlenka).

Celou DP pak autorka uzavírá v závěru (ten by asi nemusela číslovat jako kapitolu). Práce je vhodně doplněna přílohami.

V DP jsem objevil některé formální nedostatky: občasně formulační a stylistické neobratnosti – např.: (úvod – 3. věta nebo poslední odstavec, str. 15 – 2. odst., str. 40 – 2. odst.); přechody mezi přítomným a minulým časem (str. 19, 52); překlepy nebo chybějící písmena (např. str. 123 – rok vydání u Hlavsy).

Autorka i přes výše uvedené nedostatky prokázala výbornou znalost předkládané problematiky. Práce svým rozsahem přesahuje podmínky kladené na diplomové práce. Diplomantka prokázala velmi dobrou schopnost pracovat s odbornou literaturou. Rovněž prokázala dovednost zorganizovat poměrně náročný pedagogický výzkum v podmínkách edukační reality. Je nutné ocenit autentičnost práce a rovněž zaujetí autorky pro tuto oblast, kterou jistě využije při svém potencionálním pedagogickém působení. Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v ý b o r n ě**

podpis recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne: 1. 12. 2010

Stupeň klasifikace	v ý b o r n ě	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------------	-------------	-------	-----------